

**MITEN
VOIT,
ITÄMERI?**

**BALTIC
SEA
NOW.
INFO**

TEE HAVAINTOJA MEREN TILASTA SECCHI-LEVYLLÄ

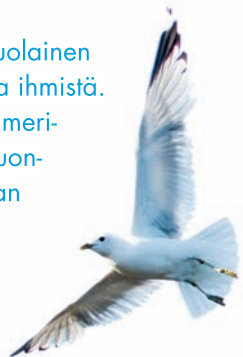
**TARKKAILE
VESISTÖÄSI!**

www.balticseanow.info
-osoitteesta löydät
opastusta omatoimiseen
tarkkailuun.

Sairaan kaunis Itämeri

Itämeri on jääkauden muovaama, matala ja vähäsuolainen murtovesiallas, jonka alueella asuu yli 80 miljoonaa ihmistä. Itämeren tila on surkea: rehevöityminen, lisääntyvä meriliikenne ja vieraslajit uhkaavat ainutlaatuista ja jo luonostaan herkkää Itämerä. Maailman saastuneimman meren tittelistä kilpaileva Itämeri on kiireisen avun tarpeessa. Jokainen meistä voi vaikuttaa Itämeren tilaan arkipäiväisillä valinnoillaan.

Omatoiminen vesistön tarkkailu on hyvä tapa hahmottaa Itämeren tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Seuraamalla itsellesi tärkeiden vesistöjen muutoksia sinulla on mahdollisuus tuottaa arvokasta tietoa paitsi itsellesi myös tutkijoiden käyttöön. Käsissäsi oleva ohjevihkonen tarjoaa ohjeet näkösyvyyden arvioimiseen Secchi-levyä apuna käyttäen sekä vinkkejä vesistöystävälliseen elämäntapaan.

5

Viisi faktaa Itämerestä

- **Pinta-ala noin 415 000 km²**
- **Keskisyvyys 55 m**
- **Syvin kohta 459 m**
- **Veden vaihtuvuus 30 vuotta**
- **Suolapitoisuus n. 0,8 %**

Näkösyvyys vesistön hyvinvoinnin mittarina

Veden kirkkaus, läpinäkyvyys, kertoo veden laadun muutoksista. Läpinäkyvyyttä mitataan meritutkimuksessa näkösyvyyden avulla. Näkösyvyyteen vaikuttavat veden sisältämät savi- ja humusaineet sekä levät.

Näkösyvyyden alentuminen kertoo veden tilan huononemisesta. Syynä veden samentumiseen voivat olla maanmuokkauksen aiheuttama maaperän huuhtoutuminen tai vesistön rehevöityminen.

Näkösyvyys vaihtelee myös vuodenaikojen mukaan ja se on yleensä sitä parempi mitä kauempana mantereesta ollaan.

**ENNEN
NÄKI
POHJAAN
ASTI**

Näkösyvyyden raja-arvot Suomenlahdella, Saaristomerellä ja Selkämerellä

Suomenlahti	erinomainen/ hyvä	hyvä/ tyyydyttävä	tyyydyttävä/ välttävä	välttävä/ huono	1900-luvun alussa
Sisäsaaristo	4,5	3,0	1,1	0,5	5,4
Ulkosaaristo	5,6	3,7	1,3	0,7	6,7
Saaristomeri					
Sisäsaaristo	4,6	3,1	1,1	0,6	5,5
Välisaaristo	5,8	3,9	1,4	0,7	7,0
Ulkosaaristo	7,4	4,9	1,8	0,9	8,9
Selkämeri					
Sisemmät rannikkovedet	5,8	3,9	1,4	0,7	7,0
Ulommat rannikkovedet	7,7	5,1	1,8	0,9	9,2
Merenkurkku					
Sisäsaaristo	4,0	2,7	1,0	0,5	4,8
Ulkosaaristo	6,5	4,3	1,6	0,8	7,8
Perämeri					
Sisemmät rannikkovedet	3,8	2,5	0,9	0,5	4,5
Ulommat rannikkovedet	5,8	3,8	1,4	0,7	6,9

Lähde: SYKE, RKTL 2008

Itämeren näkösyvyys on laskenut merkittävästi viimeisen sadan vuoden aikana. Vuonna 1905 esimerkiksi Suomenlahden keskimääräiseksi näkösyvyydeksi mitattiin 8 metriä ja Selkämeren näkösyvyydeksi taas 8,9 metriä. Vuonna 2008 Suomenlahden keskimääräinen näkösyvyys oli 4,4 metriä ja Selkämeren 5,2 metriä.

TEE MITTAUS

aina varjon puolella,
samassa paikassa
ja samaan
aikaan.

Tiesitkö tämän Secchi-levystä?

Secchi-levy on pyöreä kiekko, jolla mitataan vesistöjen näkösyvyyttä. Levyä kehitti Paavin luonnontieteellinen avustaja, Pietro Angelo Secchi, vuonna 1865. Tarinan mukaan Isä Secchi sai idean levyyn mereen pudonneesta posliinilautasesta, joka hohti valkoisena syvyyksistä. Secchi-levyä käytetään edelleen merentutkimuksessa. Havaintojen yhtenäistämiseksi mittaukset tehdään yleensä halkaisijaltaan 30 cm:n valkoista levyä käyttäen.

Näin mittaat näkösyvyyttä SECCHI-levyllä

- 1.** Valitse itsellesi sopiva vakiomittauspaikka, jonka voit helposti paikallistaa seuraavilla mittauskerroilla.
- 2.** Laske levy hitaasti veteen tarkkailupaikaltasi, kunnes se katoaa näkyvistä. Kirjaa viimeinen syvyys, jossa levy näkyi.
- 3.** Laske levy uudelleen pisteeseen, jossa se katoaa näkyvistä ja jatka laskemista vielä puolisen metriä syvemmälle. Nosta levy tästä pisteestä hitaasti pintaa kohti, kunnes levy tulee uudelleen näkyviin. Kirjaa tämä lukema muistiin.
- 4.** Näkösyvyys saadaan laskemalla saamiesi kahden lukeman keskiarvo:

$$\frac{\text{lukema 1} + \text{lukema 2}}{2} = \text{näkösyvyys}$$
- 5.** Kirjaa näkösyvyys sekä havainnon aika ja paikka.
 Voit myös kirjata veden ja ilman lämpötilan sekä säätyypin.
 Paikan voit ilmoittaa sekä paikannimenä että GPS-lukemaa käyttäen.
- 6.** Lähetä havaintosi sähköpostilla info@balticseanow.info tai täytä sähköinen havaintolomake osoitteessa www.balticseanow.info/observe

A photograph of a man and a young child sitting on a wooden pier by the water. The man, wearing a dark jacket and a flat cap, is holding a fishing line. The child, wearing a blue jacket and a cap, is looking at the line. A white, oval-shaped net is suspended in the water. The pier is made of wooden planks and has some green ropes and a yellow bag nearby. The water is dark and rippled.

OSALLISTU!

Tee havaintoja meren
tilasta ja osallistu
keskusteluun.

Osallistava Itämeri-foorumi

BalticSeaNow.info on neljän Itämeri-valtion välinen yhteishanke, joka edistää ympäristötietoisuutta ja aktivoi kansalaiskeskustelua uusia viestinnän keinoja käyttäen. Turun ammattikorkeakoulun vetämä hanke käynnistyi marraskuussa 2009 ja kestää lokakuun 2012 loppuun. Hankkeen keskiössä on uudenlainen Itämeri-keskusteluun innostava tieto- ja keskustelusivusto, joka löytyy osoitteesta www.balticseanow.info.

Itämeren ystävän muistilista

- ♦ Kuluta harkiten. Tee kestäviä ostoksia, suosi ympäristömerkkejä ja korjaa vanhaa.
- ♦ Kierrätä ja vältä jätteen tuottamista. Toimita myrkyt ja ongelmajätteet keräykseen.
- ♦ Syö vastuullisesti. Suosi luomua, kotimaisia kasviksia ja kalaa.
- ♦ Siivoa viisaasti. Käytä ympäristömerkittyjä pesuaineita ja pese täysii koneellisia.
- ♦ Hoida jätevesiasiat kuntoon.
- ♦ Sammuta valot ja säästä energiaa. Ilmastonmuutos uhkaa myös Itämerta.
- ♦ Kävele, pyöräile ja suosi joukkoliikennettä.
- ♦ Veneile vastuullisesti ja sovussa luonnon kanssa.
- ♦ Liiku luonnossa luonnon ehdoilla. Siivoa jälkesi. Älä roskaa.

BALTIC SEA NOW. INFO

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SMHI

ELF

